

Haridus on pärg tarkade peas ja mask rumalate näo ees.

Demokritos

Tõstamaa Keskkoolis alustas oma kooliteed 17 õpilast.

I KLASS:

1. Mario Heinsalu	10. Chrissy Kõrvemaa
2. Roland Ioao	11. Lillerine Lille
3. Ingrid Jelisejev	12. Meeri Mitt
4. Ingvar Kalbach	13. Arti Paltsmar
5. Gert Kandelin	14. Anne Rudnitski
6. Kristjan Kase	15. Kaspar Saagim
7. Simon Kask	16. Kristel Sutt
8. Jaan Kiisk	17. Viktoria Valjaugaite
9. Kertu Koidu	

Klassijuhataja: Maimu Juhkam

Täna lehes:

Vallavalitsuse info	lk 2
Looduskaunis Karksis	lk 3
Küttepriodiks valmistumine	lk 3
Lasteaia Lood	lk 4
Indiaanilaager	lk 5
Seliste Külatuba	lk 6
Sportist	lk 7
Kuulutused	lk 7
Õnnitlused ja kuulutused	lk 8

X KLASS:

1. Grete Adler
2. Imbi Alpius
3. Aivar Juurik
4. Kristel Jürgens
5. Kristiina Kivisild
6. Gerli Lutvärk
7. Merlin Miido
8. Madli Põltsam
9. Evelin Seppor
10. Madli Soovik
11. Mari Vahter
12. Jane Viilik

Klassijuhataja:
Tiina Kapten

Tõstamaa Vallavolikogu korraline istung

toimus 22.08.2003.a. vallamajas.

Päevakorras oli:

1. Vallavanema infominutid, milles räägiti Taani abiprojektist "Energia- ja plaanide teostamine omavalitsustes", jätkuvast Tõstamaa kooli reomndist, heakorrakonkursist, suvel vallas toimunud kultuuriüritustest.

2. Maade ajutiseks kasutamiseks andmine. Ettekanne valla maa-õnunikult Helle Vahemäelt. Otsustati: esitatud avaldused rahuldada.

3. Rahvahääletuse läbiviimiseks ja oskonnakomisjonide koosseisude nimetamine. Otsustati: vallasekretäri esildise alusel nimetada komisjonide koosseisud.

4. Ehitiste peremehetuks tunnistamine. Teade ehitiste hõivamise kohta avaldati ajalehe "Äripäev" ametlikes teadaannetes 15. mail 2003.a. Vallavalitsusele ei ole esitatud vastuväiteid teates avaldatud ehitiste peremehetuse kohta ja seoses sellega otsustati: tunnistada peremehetuks ja võtta munitsipaalomandisse Tõstamaa vallas, Seliste

alajaamast töökojani kulgev 35 kw elektriliin, mille pikkus on 518 m.

Manija külas asuv endine elektrijaama hoone.

Kastna külas asuv endine Pindli talu lagunenu hoone.

Manija endise elektrijaama hoone ostmiseks on vallavalitsusele laekunud 2 avaldust.

Volikogu otsustas hoone müügiga seatud arutelu suunata majanduskomisjoni.

5. Sihtasutuse Tõstamaa mõis finantseerimisest. Eelnõud tutvustas volikogule pearaamatupidaja Karin Randmäe. Otsustati: esitatud eelnõu kinnitada.

6. Lähiaastate tegevuskavast Ettekanne vallavanemalt Toomas Rõhult. Lähiaastate prioriteedid valla arengus oleksid:

- Tõstamaa mõis – piirkondlik hariduskeskus (koolihoonete remondi lõpetamine, huvihariduskeskuse väljakujundamine, kutse-eelõppekeskuse väljakujundamine, täiskasvanute koolituskeskuse loomine. Turismi-

objekti (muinsus-, arhidektuuri-, loodus- ja ajaloomälestis, muuseum) väljakujundamine.

- Tõstamaa-Tõhela-Kalli tee remont, mustkatte alla viimine ja ümbersõit mõisast.

- Tõstamaa alevikku läbivate riigiteede äärde liiklusohutuse tagamiseks jalgteede ehitus.

- Tõstamaa valla ühisveevarustuse- ja kanalisatsioonisüsteemide korras-tamine.

- Tõstamaa kultuuri ja spordihoone kapitaalremont.

- Vallateede remont.

- Tõstamaa lasteaia kapitaalremont

- Piirkonna ettevõtluse arendamise tugisüsteemi loomine

- Ettevõtlusinkobaator-tehnoküla väljaarendamine.

- Lääne- Pärnumaa perearstikeskuse loomine.

Täpsemate kavadega saab tutvuda vallamajas.

Eve Sahtel

Vallavanema info

8. septembriks lõpetati lasteaia köögi remont. Paigaldati uus elektri- ja ventilatsiooni-süsteem, tehti värvimis-plaatimistööd, muretseti uus pliit ja töölaudad. Tööde kogumaksumus oli 190 tuhat krooni. Peatselt peaks köök saama ka tervisekaitse poolt tunnustatud.

Lõpenud on suuremad tööd Tõstamaa kooli ehitusel, osa väiksemaid töid on veel lõpetamisel (tingitud spets-materjalide ja inventari pikematest tarneaegadest). Praeguse kava kohaselt jätkuvad õppetööd mittesegavad ehitustööd osaliselt ka kooliajal, et remondiga järgmisel aastal lõpule jõuaks. Praeguse kava kohaselt finantseerib XXI sajandi kooli projekt ehitust 2,5 miljoniga, Mõisakoolide programm 1,5 miljoniga (laemaalingud jt.

muinsuskaitseelised tööd) ja Tõstamaa vald kohustusliku omaosaga 2,3 miljonit krooni ning see võimaldab järgmisel suvel mõisa remondi lõpetada.

Septembri lõpus avatakse rahvamajas remonditud ja uue sisustusega jõusaal, mida on mitu aastat kavandatud. Samuti on oü Männiste alustanud Kastna kiriku katuse remondiga.

Liiklusohutuse tagamiseks ehitab Teedevalitsus veel sel sügisel kõnniteelõigu Tõstamaa poe eest Lõuka teeni. Kui 20 aastat tagasi 1. septembril Tõstamaale tööle tulin, mäletan külanõukogu esimehe lubadust kooli avaaktusel: järgmiseks sügiseks on kõnnitee bussijaamast koolini valmis. Iga asi omal ajal ja nii on lootus, et 20 aastat hiljem kõnnitee valmibki (see pole etteheide tollasele külanõukogu esimehele, sest kõiki

häid plaane lihtsalt ei õnnestu kohe teostada).

Pole palju aega tagasi, kui saime taasheisata sini-must-valge lipu ja vaatasime seda hardunult. Täna peame mõnikord seda lippu oma riigi tähtpäevadel paljaks heisata kuigi seadus seda lausa nõuab ja võimaldab mittetäitjaid trahvidagi. Sõites taasiseseisvumispäeval Pärnu ja Varbla maanteed mööda läbi Tõstamaa, torkasid korras hoovide-majade ja heisatud lippude taustal seda rohkem silma need, kus lippu väljas polnud: Bensiniijaam, Pärnu mnt. majad 17, 15, 5, Lucia, Shalom, Raamatukogu, Varbla mnt. 22, 26, 28, 34, 42, 46, 48. Peame õppima ise endast, oma riigist ja oma lipust rohkem lugu pidama.

Toomas Rõhu
Vallavanem

Looduskaunis Karksi ja Kitzberg

23. augustil sai Tõstamaa valla raamatukogu juhatajate organiseerimisel (NB! Silvi Rand!) teoks vahva bussiekskursioon lugejatele. Reisi käigus tutvusime Karksiga, mis on mägede, sügavate orgude ja järvede kodu. Paiga looduskaunis telg on Karksi-Halliste ürgorg. Vaatasime 13. sajandist pärinevaid Karksi Ordulinnuse varemeid, mille keskel on haruldane kirik oma tugevasti viltu vajunud torniga.

Peatuse tegime ka Halliste kiriku juures. See mitu põlengut üleelanud ja kirikuõpetaja Kalev Raave organiseerimisel uuesti üles ehitatud kirik mõjus tõelise tuhost tõusnud Fööniksina. Karksiga on tihedalt seotud üks eesti tuntuma näitekirjaniku August Kitzbergi elu ja töö. Teatavasti sündis August Kitzberg 1855.aastal Halliste kihelkonnas laatre vallas sauniku pojana. 1880-91 oli ta üheaegselt valla kirjutajaks Polli, karksi ja Pöögile vallas. 1920.a. hakkas ta saama kirjaniku pensioni ja loobus ametnikukohast. Kitzbergi loomingul hulka kuuluvad paljud eestlastele hästituntud teosed: "Maimu", "Libahunt", "Kauka Jumal", "Kosjasõit", "Neetud talu" jt. Kohaliku giidi abil tuletasime meelde romantilise ajaloolise jutustuse "Maimu" tekkeloo ja väikest vihmahoogu trotsides ronisime mäenõlvale allikate uuristatud

"Maimu koopa" juurde. Selle ees ja sees elasime veel kord mõttes läbi noore naise Maimu saatuse.

Reisi kirjanduslikuks maiuspalaks kujunes vabaõhuetendus "Neetud talu". Etenduse paigaks valitud looduskaunid mäenõlvad toetasid igati etenduse nauditavust.

Etenduse lõpulaulud veel kõrvus kajamas olime mõttes juba koduteel, aga otsustasime teha kiirkäigu ka Kitzbergi majamuuseumi. Aga, oh üllatust! Seal ootas meid reisi tõeline puant. Meid võttis vastu Kitzbergi Sõprade Seltsi sarmikas esinaine. Nii särtsakat, faktitihedat ja humoorikat eluloo kirjeldust pole, vaat et terve elu

jooksul kogenud. Ta kandis ette terve Kitzbergi eluloo, pikkides oma jutusse nii vahvaid fakte ja naljalugusid, et meil kõigil olid naerupisarad silmis. Samas ei saa märkimata jätta tema ilusat ja korrektset keelekasutust, mis oli rikas toredatest keelekujunditest.

Paratamatult võtsime palju nalju koduteele kaasa ning naersime veel mitu korda üle. Seetõttu kulges kojusõit lõbusalt ja kiiresti.

Kogu reisiseltskond palus tänada meie Toomast, kes viimasel hetkel suutis bussi hankida. Selle tänu annan siinkohal heameelega edasi.

Efeline

Kütteperioodiks valmistumisest.

Kütuse põletamiseks vajalike tingimuste tagamiseks ja tahma süttimise vältimiseks suitsulõõris tuleb kütteseadmeid puhastada vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui:

1) aastaringelt kasutatavat kütteseadet – kaks korda aastas;

2) hooajaliselt kasutatavat kütteseadet – üks kord aastas enne hooaja algust;

3) gaasikütteseadet – üks kord aastas;

4) ehitise kütteseadme suitsulõõriga ühendatud suitsutamisahju – kaks korda aastas;

5) tööstuslikku ahju ja katelt – korralise hoolduse, tõmbehäire ja kütteseadme remondi ajal.

Kütteseadme puhastamist põlemisjääkidest ja neisse sattunud võõrkehade tohib teenustööna teha korstnapühkija kvalifikatsiooni omav isik. Ühepereelamu, suvila või aiama ja nende juurde kuuluvate abihoonete kütteseadmeid tohib puhastada (välja arvatud tahma põletamine suitsulõõrides) ka korstnapühkija kutsetunnistusega isik. Võimaluse korral kutsuge kohale

ikkagi korstnapühkija, sest iga kingsepp jäägu ikka oma liistude juurde ja korstnapühkijad on vaieldamatult selle töö meistrid.

Kui otsustasite siiski ise tahmatöö käsile võtta, siis jagaks natuke näpunäiteid.

Alustada tuleks kindlasti ülevalt. Korstna juurde pääsuks peaks olema igal hoonel põõninguluuk ja põõningult katusele pääsuks katuseuluuk. Suitsukorstna ja ventilatsiooni-lõõri (ärge unustage ka seda puhastamast) puhastamine peab olema ohutu. (järg lk 4)

(algus lk 3)

See tähendab, et vajadusel tuleb paigaldada redel või ehitada käigutee või teenindusrõdu. Väliseks pääsuks peab iga kütteseadmega elamu katusel olema selle harjani ulatuv redel ja kuni kahekorruselisel põlevmaterjalist katusekattega elamu juures katuseni ulatuv najatusredel. Roo- või muu kergestisüttiva katusekattega ehitise suitsukorsten varustatakse sädemepüüdjaga.

Kui pääsesite ohutult korstna juurde, siis vaadake kõigepealt korsten väliselt üle. Kui avastasite pragusid, tuleb need täita tarindi paksuselt mittepõleva materjaliga. Kui korstnapitsi kivid on aastatega murenenud, tuleb ehitada uus korstnapits. Lisaks tuleohule võivad pragunenud korstnapitsi tükid katusele pudeneda ja hakata seda lõhkuma. Puhastage korduvate üles-alla liigutustega suitsukorsten. Liikudes tagasi pööningule, vaadake üle suitsukorstna pööningul asetsev osa. Arvestada tuleks tõsiasjaga, et kui hoiate pööningul koresöötä, siis tuleb kaitsepiirdega tagada, et kergsüttivad materjalid ei satuks suitsulõõri seinte välispinnale lähemale kui 500 mm. Hea oleks

suitsukorsten pööningul lubjaga valgendada, siis paistavad sinna tekkinud praod kohe silma. Veenduge ka selles, et põlevmaterjalist ehitusosad (sarikad, katusekatte alune laudis) jääksid suitsukorstna välispinnast vähemalt 100 mm kaugusele. Samuti veenduge, et põlevmaterjalist vahelaest läbiminekul oleks lisakaitkena paigaldada 100 mm paksune kiht mittepõlevat soojapidavat materjali.

Sisenege hoonesse ja otsige üles korstna puhastamiseks vajalikud tahmaluugid. Kui ei ole piisavalt tahmaluuke, tuleb vajadusel raiuda avaused kütteseadme müüritisse ja hiljem sulgeda avaused telliste või tahmaklappidega.

Tahma eemaldamisel kütteseadmetest veenduge, et tahm saaks ikka igalt poolt eemaldatud. Arvestada tuleks jällegi tõsiasjaga, et põlevmaterjalist vaheseina ja suitsulõõri seina ühenduskohale paigaldatakse samuti 100 mm paksune kiht mittepõlevat soojusisolatsioonmaterjali. Lubamatu on panna pabertapeeti kütteseadmeteni. Korstnajala välispinnad võib siseruumides katta viimistluskattega kuni laeni (10 mm paksune krohv, 3-5 mm paksune

tellisepahtel või määrdekrohv). Tuleks arvestada, et suitsulõõr peab olema täies pikkuses kontrollitav, seega ei tohi seda katta kergseinaga, mis takistab selle kontrollimise võimalust. Saades kütteseadmete puhastamisega ühele poole vaadake üle kütteseadmete ees olev põrand. Nimelt tuleb põlevmaterjalist põrandakattega ruumis kaitsta küttekolde ees olev põrand süttimise eest tihedalt põranda ja küttekoldega liituva metall-lehega või asendada põlevmaterjalist põrandakate mittepõlevaga. Uksega küttekolde ees peab kaitstava ala ulatus olema vähemalt 400 mm selle ette ja vähemalt 100 mm koldeava külgedele. Lahtise küttekolde puhul peab kaitstud ala ulatuma vähemalt 150 mm koldeava külgedele ja 750 mm selle ette kolde esiservast mõõdetuna.

Kütteseadmeid kütke mõõdukalt, vältige ülekuutmist. Ärge jätke küdevat küttekollet järelevalveta. Lõpetage kütmine vähemalt kaks tundi enne töö lõppu või magamaminekut.

Pärnumaa Päästeteenistus
Inspektor **Jaak Jaanso**
05029972

Lasteaia lood.

Tõstamaa Lasteaias toimus sel sügisel rõõmus sündmus - avasime 8. septembril värskest remonditud euroköögi. Meiepoolse tänu teenisid Tõstamaa Vallavalitsus, kes leidis vajaliku rahasumma. Ain Birgi ja Elfi Vooli abiga valmis projekt ja vajalike tööpindade nimekiri. Täname Enn Martsonit, kes Tallinnast kauba kohale tõi. Tuhat tänu remondimeestele Kalev ja Mart Martsonile ning maaler Helle Venele. Jäime teie tööga väga rahule. Köögis on nüüd korralik ventilatsioon ja valgustus, uued põrandad ning aknad, pliit ja korralikud abiruumid. Paranesid tingimused valmistada lastele mitmekesist, maitavat, tervislikku toitu. Loodame enne aasta lõppu kätte saada ka tervisekaitse tunnustuse.

Meil on traditsiooniks saanud käia sügist tervitamas valla erinevates huvitavates kohtades. Sel aastal tahame teha väikese väljasõidu Tõhelasse, vaadata sealseid vaatamisväärsusi ja kohtuda toredate inimestega. Sügisandide näitusele ootame teie põnevaid leide 22. septembriks.

Lõpuks ka väike lugemis-soovitus lapsevanemaile: palju kasulikke teadmisi saate ajakirjast "Pere ja Kodu". 2003. aastal ilmus ajakirjalt dr. Thomas Gordoni raamat "Tark lapsevanem". Raamatust võib lugeda psühholoogi soovitusi, kuidas rääkida oma lapsega nii, et ta teid kuulaks ja lahendada perekonnas probleeme ja konflikte nii, et keegi ei tunneks end kaotajana. Ilmumas on uus raamat "Millist last tahate teie?" samalt autorilt.

Aita Lind
Lasteaia juhataja

15.-17. augustini toimus Tõstamaal Jaagurannas Indiaanilaager, kus sai tutvuda meie sugulaste asteekide pärimusega ning osaleda nende riitustes.

Asteegid ehk nende oma keeli *nauatlid* on algselt pärit kohast nimega Aztlan, mis asub kusagil Mehhiko põhja- või loodeosas. Sel ajal olid asteegid väike rändav *nauatli* keelt kõnelev rahvas. Millalgi 12. sajandil algas suur rändeperiood ning 13. sajandil jäid nad pidama Mehhiko keskossa. Korduvalt siia-sinna tõugatuna üksteisega omanduse pärast võitlevate linnriikide poolt, jäid asteegid lõpuks pidama väikestele saartele Texcoco järves, kuhu nad rajasid linna nimega Tenochtitlan (praegune Mexico City). Kartmatute sõdalaste ja pragmaatiliste ehitajatena löid nad 15. sajandiks impeeriumi, mis on võrreldav vaid maiade ja inkade omaga. Enim teatakse neid oma sõjakuse ja suurte vallutuste ning inimohvrite toomise poolest. Selle kõrval oli neil aga ka hästi toimiv ühiskond, suur kaubandusvõrk, täpselt reguleeritud põllumajandus, arnenenud kunst, religioon, teadus. Praegu elavad asteegid endiselt Mexico City lähistel, kuid on vaid jäänuk kõrgtsivilisatsioonist, mille hispaanlased hävitasid.

Asteegi variant maailma loomisest aga on järgmine:

"Quetzalcoatl, valgusejumal ja Tescatlipoca, pimedusejumal, vaatasid alla oma paigast taevas ja nägid all ainult vett. Suur jumalanna elas selles vees süües kõike oma paljude suudega. Need kaks jumalust nägid, et ükskõik, mis nad löid, sai söödud selle suure koletise poolt. Nad teadsid, et peavad ta peatama, nii muutsid nad end kaheks hiiglasuureks maoks ja sukeldusid vette. Üks neist haaras jumalanna kätest ning teine mässis end tema jalgade ümber ning enne, kui ta vastu panna jõudis, tõmbasid nad, kuni ta katki rebenes. Jumalanna peast ja õlgadest sai maapind ning keha alumisest poolest taevas.

Teised jumalad said pahaseks selle peale, mida need kaks jumalat olid teinud ning otsustasid, hüvitamaks jumalanna tükkideksrebmise, lubada tal varustada inimesi eluks vajalikuga; nii löid nad tema juustest puud, rohu ja lilled; koopad, allikad ja kaevud tema silmadest; jõed tema suust;

künkad ja orud tema ninast ning mäed tema õlgadest. Siiski oli jumalanna tihti õnnetu ning inimesed võisid kuulda teda õösiti nutmas. Nad teadsid, et ta valas pisaraid janust inimese vere järele ning et ta ei loo mullast toitu enne, kui on joonud. Seetõttu kingitakse inimsüdamed temale. Tema, kes hoolitseb inimeste toiduse eest, nõuab inimesi, et ise elus püsida. Nii on see alati olnud, nii see ka alati jääb."

Kunagiste sõjaliste oskustega pole asteekidel tänapäeval ilmselt midagi peale hakata. Küll aga on säilinud nende omapärane ja hoogne tants, mida Jaagurannas laagrilistelegi demonstreeriti. Erinevalt põhjapoolsetest hõimudest, kus naised tantsivad aeglaselt ja mehed kiirelt, tantsivad asteegi mees ja naine mõlemad kiirelt ja tempokalt. Tants pole lihtne meelelahutus vaid hoiab sidet oma rahva ja esivanematega. Sellele eelneb riitus, kus küsitakse neljalt ilmakaarelt ning keskpunktilt luba tantsu läbiviimiseks. Kuigi võib järgneda ka eitav vastus, luba enamasti saadakse.

Iga tants on pühendatud mõnele elemendile, loomale või sündmusele. Meile esitati näiteks tantsu maale, tulele ning kalkunitantsu. Liikumist saadab ühtlane suure trummi rütm. Nagu pildiltki näha, on riitus dekoratiivne ja traditsioone järgiv. Figuurid ja ornamendid rõivastel on pärit asteekide iidset kalendrilt ehk Päikesekivilt. Need sümboliseerivad erinevaid ilmakaari või elu erinevaid avaldusvorme.

Nende maal kestab kogu üritus päevi ning tantsitakse tundide viisi, tundmata väsimust. Ühendriikides kustutakse seda pow-wow pidustuseks, mis leiab riigis aset enam kui tuhandel korral aastas. Kunagi oli

Asteegid riitusriietes enne tantsu.

see vaid ühe hõimu rituaal, kuid ajal, mil vähesed hõimud on vastu pidanud ning veel vähemad oma kultuuri ja keelt hoidnud, on pow-wowst saanud kõigi indiaanlaste jaoks kokkukuulumise ja elluärkamise sümbol.

Ürituse lõppedes sooritatakse uuesti rituaal, et tänada loa eest tantsida.

Üheks olulisemaks riituseks on neil higistamistelk ehk indiaanisaun. Rituaalne tagasipöördumine emaüska, kus puhastatakse ning seejärel sünnitakse uuesti. Oluline on siin meeles pidada, et selline rituaal ei ole eestlastele võõras. On leitud kohti, kus mäekülje sisse oli kaevatud koobas, mille põrandas auk, kuhu pandi lõkkes kuumaks aetud kivid ning viidi teadjama juhtimisel läbi puhastumine. Viimaseil aastail on seesama rituaal uuesti meil levima hakanud.

Saunas toimuv sõltub ümbritsevast, seal olevatest inimestest, sellest, kui hästi nad asjade käiguga kaasa lähevad ning läbiviijast. Kuid olulised pole välised faktorid, see kui kuum või külm, raske või kerge on saunas olles, vaid see, et riitus toimib ja muudab, kuigi seda ei pruugi märgatagi. Saunast väljudes ei ole me enam need, kes olime sisenedes, oleme uuesti sündinud.

Sauna tehtigi kolmel päeval ja iga kord seal ka käisime. Esimene öhtu olime Arizona indiaanlase Austeni saunas. Laul ja kõrin, mida saatis kogu riitus oli võimas.

(järg lk 6)

(algus lk 5)

Temaga koos palveid öeldes, nii Emale Maale kui ka endale, anti käest kätte indiaanisuitsu, millest igauks ka mahvi tõmbas ja teistele edasi andis.

Järgnevas kahes saunas käisime aga nauatli indiaanlase Epifunjo juures. See oli midagi väga erilist. Tema on saunas kui nõid, kes märkab, teab ja tunneb. Iga kord, kui õuest uusi kuumi kive toodi ütles ta "Omedeo", mis tähendab: minu kahetsus, ehk nagual. Saunas vee viskamiseks oli tal elupuu oks, lõhnaks imehea kopali puu vaik. Tema telgis laulab ta ise ja siis palub teistel omasid laulusid laulda. Esimesel korral ta palus laulda, kellel on oma laulu, siis me laulsimegi Tule Vaimu lugu. Teisel korral palus ta laulda kohapeal väljamõeldud laulu, jälle laulsime, pika loo Kuu isast ja Päikese emast. Järgmisel päeval laulsime veel kaks väelaulu. Teise päeva laulud keerlesid telgis, sadas vihma, lõi äikest, oli sume öö. Nagu igavene kaitsev Suur Ema ümbritses meid seal saunas. Me laulsime ka tema laule, mida ta meile õpetas. Samuti laulsime palveid maailma poole. Kolmanda päeva laulud olid raskemad, sest ka inimesed selles telgis olid hingelt väga hädas. Oli tunda, kuidas Epifunjo tegi kõik, mis

Epifunjo - Suur Tuul.

suutis, et laule keerlema panna ja siiski see õnnestus. Ja siis lausus ta sellise sõnad: "Need laulud, mida te laulsite puudutasid sügavalt minu hinge ja viisid minu mõtetes minu enda maale. Ka minu maal ei ole enam nii palju pühendunud inimesi, kui oli enne ja mul on hea meel, et teie maal on inimesi, kellel on nii väekad laulud. See näitab seda, et te suudate veel oma rahvast hoida ja

sügavusi otsida." Selline lause oli minu laulude peale väga suur austus tema poolt. Inimese laulu järgi loetakse tema hinge. Ma olen alati laulnud hingega ja see on vajalik selleks, et asi oleks väekas. Mul on hea meel, et ka mina sain teda millegiga rõõmustada, olgu need kasvõi laulud.

Pärast seda viimast sauna küsisime veelkord Epifunjo käest, kas ta saaks Tõstamaale koos meiega indiaanisauna tulla. Aga ajakava laagris venis, lõpuhüvastijätk oli tegemata jne. Ta ulatas meile kopali puu vaigu, noogutas lause peale, et kes on Tõstamaal indiaanisauna tseremooniameister, tunnustavalt, seisisime veel kolm minutit keset lagedat platsi vaikuses, tema paljajalu murul.

Siis me kallistasime üksteist, tänasime ja ütlesime "by" ning tulime ära. Meie jaoks oli laager läbi, nii ilusti, nii väekalt ja me sõitsime lummatult Epifunjost tegema Tõstamaale indiaanisauna puhastuslikku riitust... Lõpetuseks tõik, mida asteegid vastasid küsimusele jumalast ning loomisest - jumal oleme me ise, me ise loome elu.

Aile ja Merle

Seliste külatuba alustab uut hooaega

Ilus kuid lühike suvi on möödas ja taas on alanud hingeharimise aeg. Nii nagu igal aastal lähevad lapsed sügisel kooli, nii alustab tööd ka Seliste külatuba. Endises Seli algkoolis avatud Seliste külatuba on maa sool kõigile neile, kel soov arendada oma silmaringi ja kohtuda huvitavate inimestega. Järgmisel laupäeval, see on 20-ndal septembril tuleb külatoa vestlusringi laulja ja literaat Toomas Kutter. Toomas räägib endast, oma loomingu. Hingekosutavad luule- raamatud Toomas Kutteri sulest on müügil sõbrahinnaga.

Peatselt ootame vestlusringi veel teisigi kultuuriinimesi ja loomulikult jätkub külatuas väga erinevate lektorite abiga ka tervislike eluviiside propageerimine. Oktoobrikuise lõikuspeo eel õpime tegema sügisandidest lillekimpe ja seadeid.

Novembrikuus tutvume indiaani kommete ja traditsioonidega ning käime ära indiaanlaste higistamistelgis. Seliste külatuppa kutsuvasse uksereklaami "Tule nagu oled" võikski suhtuda iga inimene täpselt nii nagu seal kirjas- võta lihtsalt kätte ja tule nagu oled, ära muretse mida selga panna, ära muretse, et pension või palk väike, lihtsalt tule nagu oled, sest kõik külatoa üritused on tasuta. Mõnusa istumise ja jutuvestmise juurde pakutakse külatuas ka kuuma raviteed ja suupisteid. Sel hooajal toimuvad külatoa üritused laupäeviti kella kolmest ja kestavad tund kuni kolm tundi. Nii Selistest kui kaugemalt rahvast sõidutab külatuppa kohale Jaaguranna Lillelaagri mikrobuss. Transpordisoojust küla üritusele palume helistada vähemalt üks päev ette telefonil 58198. Külatoa

bussitransport toimub vaid valla piirides!

Seliste külavanem
Alex Trope

Seliste külatuba

Laupäeval, 20. sept. kell 15.00 Külas laulja ja literaat Toomas Kutter

Laupäeval, 27. sept. kell 15.00 "Seened meie metsas" avatud näitus, lektor Pärnu Loodusmajast

Laupäeval, 04. okt. Kell 15.00 lektor Peeter Raja Lao Linnujaamast "Meil elavad rändlinnud"

Laupäeval 11. okt. Kell 15.00 Valmistame sügiskimpe - juhendaja Jaak Tomson

Spordist

Traditsioonilisel Tõstamaa Spordiklubi suvelõpu jalgpalliturniiril 30. augustil osales 8 mees- ja 2 naiskonda.

Meeskonnad:

1. Naksitrallid Raido Oja, Rando Järvelaht, Rain Leova, Raul Mätik, Ken Grube, Maanus Midri, Sven Jürgens, Tarmo Laan.

2. Dünamo Aro Kütt, Deivid Väara, Kauri Link, Virgo Laansoo, Oliver Järvik, Robert Kiviselg, Kristjan Tomingas, Hendrik Heinaste.

3. FC Guvalda (Pärnu) Silver Anderson, Reigo Teearu, Hinn

Odem, Urmo Unus, Arto Pulk, Eno-Gerit Link, Raimo Pulk, Anti Luigemaa.

4. Pootsi, Agor Tettermann, Janno Palits, Alar Siinne, Heiki Niine, Argo Antsu, Valeri Buravkov, Romet Palits, Valdur Palits.

5.-6. Tõstamaa Malev Rando Rand, Andres Sahtel, Ain-Ervin Karlson, Jaan Rea, Joel Pulk, Raido Salk, Marko Esko, Tõnis Karlep

5.-6. Suislepa Torpeedo Priit Kaljurand, Rain Kaljurand, Helmuth Karlson, Alar Karjel, Lauri Sahtel, Andres Tõlp.

7.-8. Saulepi Exploud Aivo Krüüger, Teet Tetsmann, Rando

Rohtväli, Raigo Sjomini, Kaido Männik, Harli Käärt, James Rond.

7.-8. Võttegrupp Priit Kaljurand, Rain Kaljurand, Helmuth Karlson, Alar Karjel, Lauri Sahtel, Andres Tõlp, Priit Ülevärava, Jüri Piirme.

Naiskonnad:

1. Sõprus Elis Kaas, Käth Kiipus, Katri Martel, Imbi Alpius, Kristel Jürgens, Elo Pulk, Egle Leetmaa, Grete Adler.

2. Amatöörid Liis Väana, Raili Männamäe, Renate Männamäe, Kristi Merimaa, Kristiina Reinfeldt, Leenu Aava, Ida Joao, Kadri Salu.

Kui Tõstamaa Rahvamaja saab remonditud, siis alustavad oktoobris tegevust järgmised ringid:

Naiste aeroobika – juh. Liis Kärme

Liikumisrühm (7.-11.a.) – juh. Mare Tetsmann

Daamide aeroobika – juh. Mare Tetsmann

Näitering – juh. Önnela Pärnaste

Jooga-treening – juh. Allan-Eerik Grünberg

ja Merle Mölder

Folkloorirühm "Vokiratas" – juh. Tiia Schär

Naisrahvatantsurühm – juh. Karin Miidu

Naisansambel – juh. Önnela Pärnaste

Laste laulustuudio (oodatud on need lapsed, kes soovivad laulmise kunsti tõsisemalt õppida) –

juh. Önnela Pärnaste

Võta ühendust, kui huvi on, ja jälgi oktoobris juba täpsemat reklaami!

Önnela

Mare Tetsmann

60

Olgu päikselisi päevi

Ja rahulikke õhtuid.

Tervist, reipust ja energiat

Igal eluhetkel!

Tõstamaa Lasteaia
Suured ja väikesed

Ootame lapsehoidjat kahele lapsele (3a ja 4a) mõneks õhtuks nädalas. Sobiks pensionäridele või õpilasele.

Info. tel. 051 289 21

Väike Oja talu müüb söögikartulit Ants ja Volvo ja porgandit koos kohaletoomisega.

Info: 050 77 161, õhtul 57 580

Aeg läeb ja läeb...

Ikka ja jälle ilmub septembrikuises ajalehes üleskutse kõikidele vallakodanikele, meie külalistele ja sõpradele: "Vajame teie abi, et uus kalender varustada piltidega meie valla elust!" Kalendri koostajate töö kergendamiseks märkige foto tagaküljele, kes on fotol, millega on tegemist, kus ja millal on pilt tehtud. Kindlasti peab iga fotol olema autori nimi, et teie fotod segi või kaotsi ei läheks, pärast on raske neid omanikele tagastada. Enim on oodatud fotod sügisest 2002 ja sellele järgnevast talvest. Ja ikka loodaks neil näha pigem sündmusi ja inimesi kui loodust. Pildid palume tuua vallamajja Karin Randmäe kätte hiljemalt 15. oktoobriks.

Soparalli

POOTSI JÕLE

järgmine etapp toimub oktoobrikuu algul (jälgi reklaami) - ikka seal samas - Peedimäel. Seekord peavad võistlusautodel olema korras pidurid (vähemalt ühel teljel) ja võistlejatel kiivrid, soovitavalt turvavöö. Nüüdseks on valmis ka Pootsi Jõleda koduleht, kust saate rohkem infot kõige kohta, vaadata pilte toimunud etappidest jne.

Aadress: www.zone.ee/pootsijole

Kellel oleks huvi võtta osa kantritantsu treeningutest teisipäeva õhtuti Pärnus alates 18.30-st.

Oluline on auto olemasolu, võta ühendust tel.051289 21

Hei, autojuht, kes Sa sõidad teisipäeva õhtuti umb. kell 20.30 Pärnust Tõstamaale - võta mind kaasa!

Tel. 051 289 21

Härma poodi saabus müügile ehitusmaterjali: tsement, naelad jmt.

Õnnitleme septembrikuu sünnipäevalapsi!

*Et mõistus üalgi ei väsiks,
et rõõmu kingiks iga tund,
et saatus armutult ei räsiks
ja õõ tooks rahulikku und.*

Linda Lõobas	82	Ailo Aaslaid	77	Helga Randmaa	70
Arteemi Odes	82	Arnold Nurm	77	Salme Niitväli	70
Veera Kiirats	81	Arteemi Pärnapuu	77	Helju Tõnisoo	70
Helmi Udu	80	Meeta Leetmaa	77	Erika-Elene Ansu	70
Leida Grahv	79	Meida Klaas	76	Milvi Muldmaa	70
Hilda Lillepuu	79	Benita Püss	74	Arvo Lankus	65
		Helju Siinne	72	Mare Tetsmann	60
		Leida Metsa	72	Jaan Pall	55
		Laine Laan	71	Mart Reinson	55
		Estra Tsilk	71	Mart Vahtel	50
		Hillar-Konstantin Pirsi	70	Kalev Martson	50

Õnnitleme uusi vallakodanikke!

*Ootus sai otsa ja valu läks üle,
nüüd ta siis ongi juba teil süles:
pisipõnn, nõpsnina, varbad kui herned...
Soovime teile, et oleks ta terve!*

Kairi Niit ja Jaan Neerut -
poeg **KAJAR** sünd. 14.07.2003

Liina Matvejeva ja Janek Vahur -
poeg **RANEK** sünd. 21.07.2003

Ede Pähn - poeg **Erkki** sünd. 15.08.2003

Kärt ja Aivo Jürgens -
tütar **Sireta** sünd. 01.09.2003

Reedel, 19. sept. kell 15.00 avatakse
Tõstamaa Rahvamajas
SEENENÄITUS

Hea seenehuviline, Sina saad näituse paremaks
kordaminekuks kaasa aidata sellega, et tood vähemtuntud
seeni rahvamajja kella 13.00-ks. Seened peavad olema
koos varre ja juurtega. Oodata on ka asjatundlikku külastist.

Neljapäeval, 18. septembril kell 18.00 toimub rahvamajas
Nooruse tänava **majaühistute** korteriomanike ja üürnike
koosolek.

Koos Vallavalitsuse ja Sufe esindajatega arutatakse kütte-,
veevarustuse-, kanalisatsiooni-, majade haldamise- jne.
küsimusi.

Tõstamaa Lasteaed korraldab konkursi
leidmaks kohusetundlikku ja lapsesõbralikku

LASTEAIA ÕPETAJA ABI

Töö eritingimused:

- * töötamine nooremas rühmas
(2 - 3 a. lapsed)
- * Tõhela laste lasteaeda toomine ja
lasteaiast koju viimine.

Kandidaadil esitada

- * avaldus
 - * CV
 - * haridust tõendav dokument
(soovitav keskharidus)
26. septembriks 2003.a. Tõstamaa Lasteaia
juhatajale.

Pühapäeval, 28. septembril ootame kõiki

Tõstamaa **MÄNGUVÄLJAKULE**,
kus kavas:

- kl. 14.00 lastele mihklipäeva-mängud
- kl. 15.00 täiskasvanutele KEPI-KÖNNI-TREENING

Isegi igal oinal on oma mihklipäev, miks siis mitte meil?
Rahvamaja seltskond.

OÜ Sufe müüb esmaspäeval, 29. septembril kell 12.00
Tõstamaa katlamajas avalikul suulisel enampakkumisel
traktori T 25 alghinnaga 12 000 krooni.
Traktoriga on võimalik tutvuda samas tund varem.
Traktoril ei tööta starter.

**Tõstamaa
valla
ajaleht**

Toimetetus:

Lea Rannik Tõstamaa Raamatukogu
Alo Adler Tallinna Tehnikaülikool
Trükkinud OÜ Hansaprint

tel. 96 184 lea.rannik@mail.ee
tel. 96 231 alo.adler@mail.ee